

ARCHEOLOGIENOTA

KRUIBEKE – ONTHAALZONE SCHELDELEI 2017

BUREAUONDERZOEK

ERFPUNT – CEL ONDERZOEK

RAPPORTEN VAN ERF PUNT – CEL ONDERZOEK 27

RAPPORTEN VAN ERFPUNT – CEL ONDERZOEK 27

OPDRACHTGEVER

Agentschap Natuur en Bos, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

PROJECT

Kruikeke – Onthaalzone Scheldelei 2017

PROJECTCODE AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED
2017B106

UITVOERDER PROJECT

Erfpunt – cel Onderzoek
OE/ERK/Archeoloog/2016/00101
Regentiestraat 63
9100 Sint-Niklaas

AUTEURS

Thierry Van Neste, Marjolijn De Puydt

WETENSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Erfpunt – cel Beheer

© Erfpunt – cel Onderzoek, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Erfpunt.

Erfpunt aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 0778-3841

Erfpunt - cel Onderzoek

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Tel +32 (0)3 778 87 59

onderzoek@erfpunt.be

www.erfpunt.be

www.facebook.com/Erfpunt

<https://sketchfab.com/archeologischdienstwaasland>

1. BESCHRIJVING VAN DE UITGEVOERDE WERKEN

1.1. VERANTWOORDING

Binnen het gecontroleerde overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde (GOG KBR) zal het Agentschap Natuur en Bos een infrastructuurwerken en omgevingswerken uitvoeren om een onthaalzone te creëren. De werken kunnen in verschillende projectzones onderverdeeld worden. In het kader van de geplande werkzaamheden is een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek) verplicht.

Dit onderzoek werd uitgevoerd door de cel Onderzoek van Erfpunt. Het verslag van resultaten werd opgesteld door Thierry Van Neste en Marjolijn De Puydt.

1.2. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

PROJECTCODE

2017B106

WETTELIJK DEPOT

ISSN 0778-3841

BETROKKEN ACTOREN

Erkende archeoloog: Erfpunt (OE/ERK/Archeoloog/2016/00101)

Veldwerkleider: Thierry Van Neste

Assistent-archeoloog: Marjolijn De Puydt

NAAM OPDRACHTGEVER:

Agentschap Natuur en Bos, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

VINDPLAATSNAAM:

Kruibeke – Onthaalzone Scheldelei 2017 (KR OHZSL 17)

PROVINCIE:

Oost-Vlaanderen

GEMEENTE:

Kruibeke

DEELGEMEENTE:

Kruibeke

PLAATS:

Scheldelei

TOPONIEM:

Scheldelei

COÖRDINATEN (LAMBERT '72):

Noord: 207379,763900 m

Oost: 146943,938100 m

Zuid: 206271,292300 m

West: 146293,475000 m

KADASTRALE GEGEVENS:

Kruibeke, Afdeling 1, Sectie B, percelen:

- Scheldelei: openbaar domein (fig. 8)
- Wilgentunnel: openbaar domein, 439A (partim) (fig. 8)
- Wandelpad Scheldelei-uitzichtpunt: 436A, 476K2, 476V2 (fig. 9)

- Uitzichtpunt: 400 (partim), 423 (partim), 425 (partim), 469A (partim), 476V2 (partim), 476W2 (partim), 476X2 (partim), 477 (partim), 478 (partim) (fig. 10)
- Sluisplatform: 376

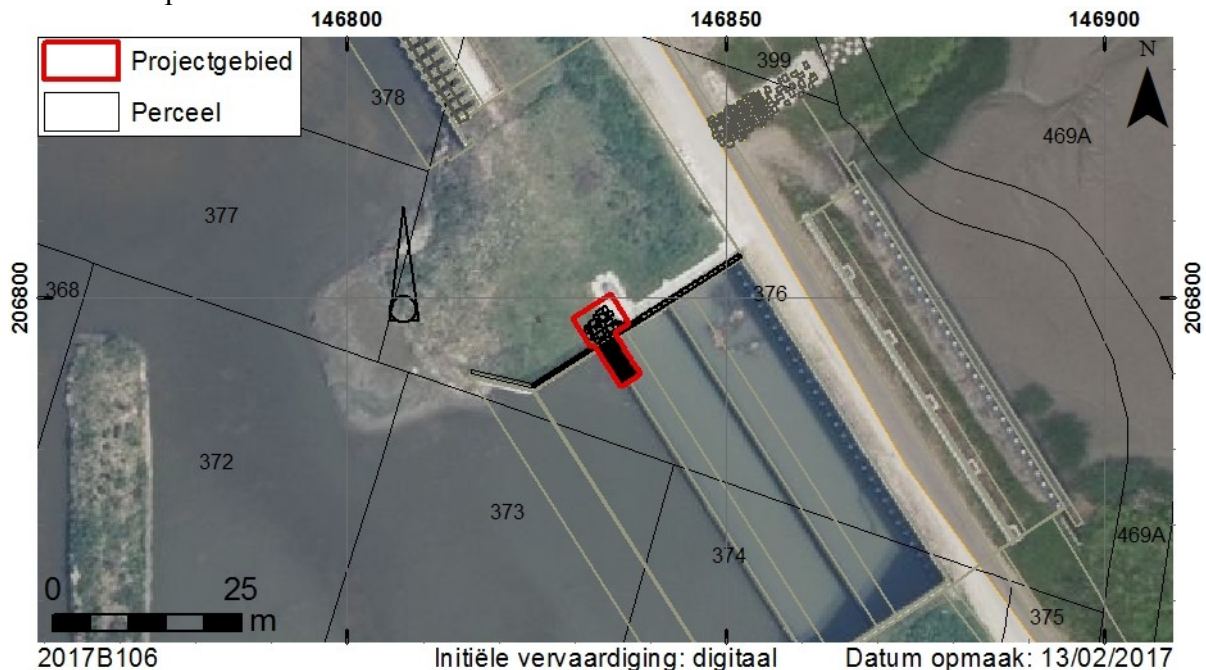

Fig. 1. Situering van het sluisplatform op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017).

- Vlonderpad: 266, 486B, 495/2, 497, 497/2, 515E, openbaar domein (fig. 11)

TOPOGRAFISCHE LIGGING:

Zie fig. 12

BEGINDATUM:

9 februari 2017

EINDDATUM:

20 februari 2017

RELEVANTE TERMEN UIT DE INVENTARIS ONROEREND ERFGOED

Typologie: niet van toepassing

Datering: 21ste eeuw

Stijlen: niet van toepassing

Culturen: niet van toepassing

Materiaal: niet van toepassing

Soort: niet van toepassing

Gebeurtenis: bureauonderzoek

VERSTOORDE ZONES

Het projectgebied maakt deel uit van het ruimere gecontroleerd overstromingsgebied Kruikeke-Bazel-Rupelmonde. In het kader van de inrichting hiervan werden uitgebreide grondwerken uitgevoerd, waaronder de aanleg van een ringdijk met sluisen, het afgraven van akkers voor het winnen van vette grond, gecombineerd met het realiseren van boscompensatie of het realiseren van de Barbierbeekgeul¹ en egaliseringswerken.

¹ Pers. Comm. Ir. Stefaan Nollet (Waterwegen en Zeekanaal NV – Afdeling Zeeschelde)

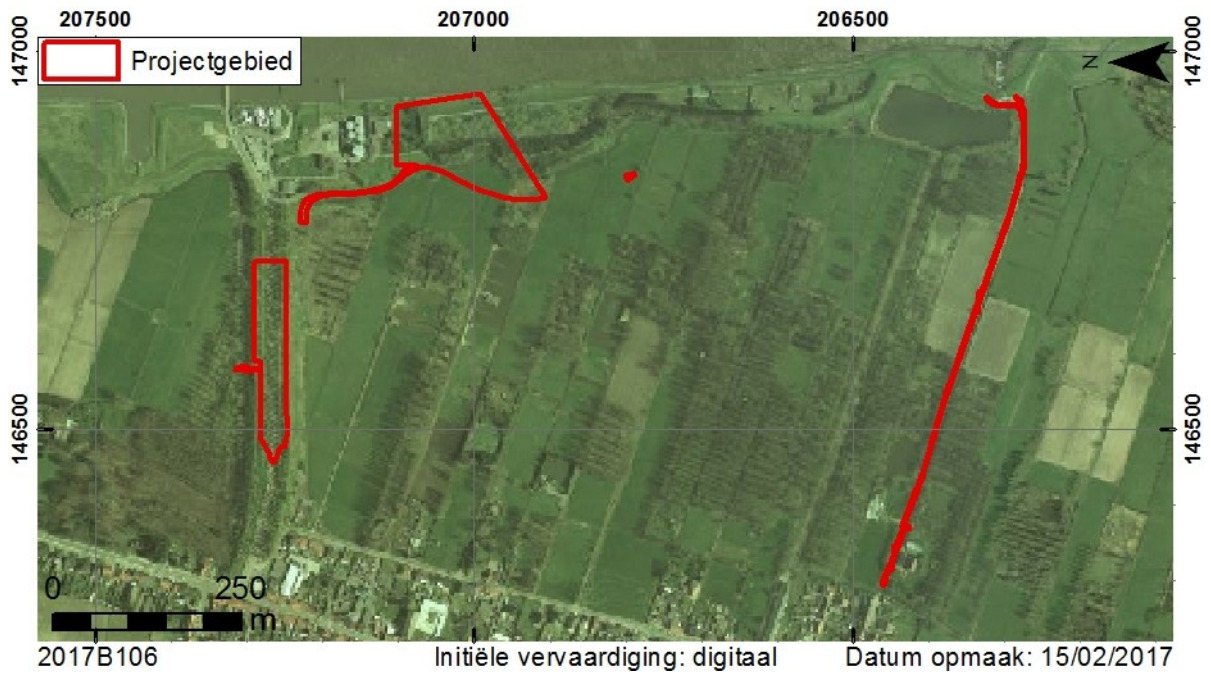

Fig. 2. Overzicht van de situatie in 2002, voor aanvang van de werken (AGIV WMS).

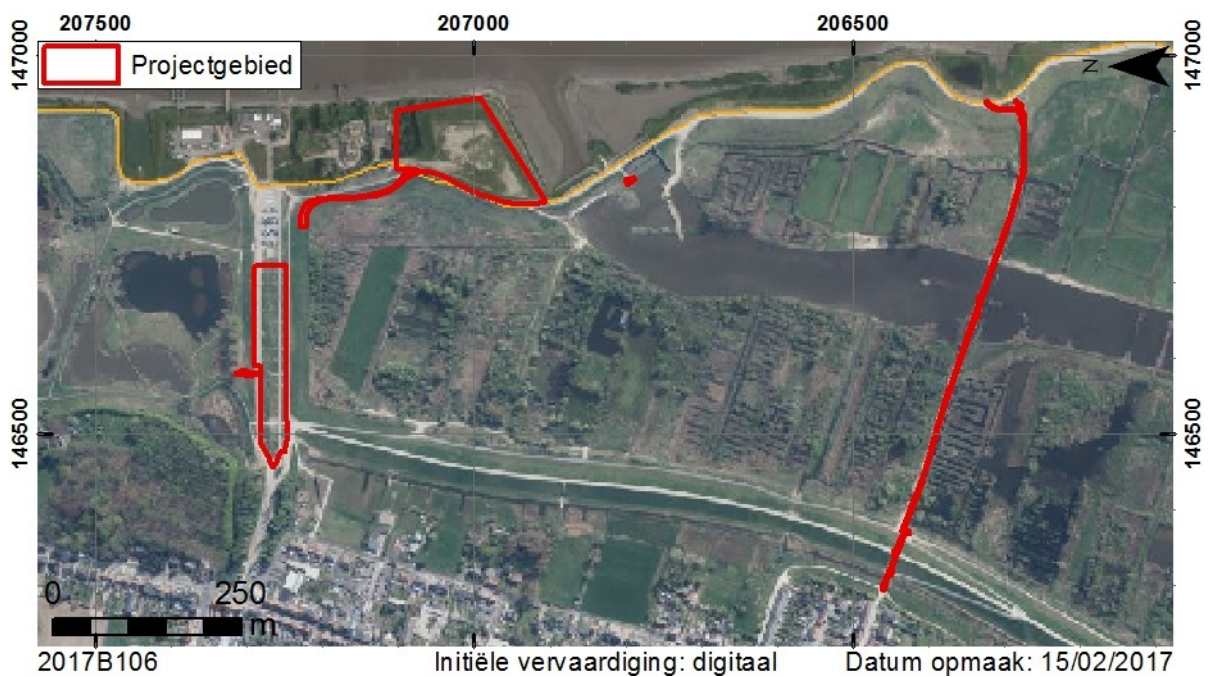

Fig. 3. Zicht op de huidige toestand (2016).

Fig. 4. Foto van de aanleg van de ringdijk (Marcel Vernimmen, www.waaserfgoed.be).

Fig. 5. Egaliseringwerken in het GOG (Marcel Vernimmen, www.waaserfgoed.be).

Fig. 6. Afgraven van de akkers voor de flanken van de ringdijk, ter hoogte van de Dijkstraat in Rupelmonde (Marcel Vernimmen, www.waaserfgoed.be).

1.3. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

In het kader van de realisatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruikeke-Bazel-Rupelmonde (GOG KBR) werd in 2004 een onderzoeksovereenkomst gesloten tussen de toenmalige afdeling Zeeschelde en de Archeologische Dienst Waasland (ADW, heden Erfpunt).

De infrastructurele ingrepen in het landschap voor de aanleg van het GOG KBR evenals het functioneel gebruik ervan na de inrichting dreigden waardevolle paleolandschappelijke en archeologische informatie te vernielen of permanent onbereikbaar te maken. In het licht hiervan diende preventief onderzoek en begeleiding van de werken te worden voorzien.

De eerste fase van dit onderzoek, uitgevoerd in 2004-2006, was voornamelijk gericht op de zone die door de nieuw te bouwen ringdijk zou worden ingenomen. De onderzoeksresultaten werden gebundeld in interim-rapport 1 (2006).

Mede als gevolg van de omvorming van de voormalige afdeling Zeeschelde tot het extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal n.v. (W&Z) werd door W&Z geopteerd om niet direct een verdere uitvoering te geven aan de lopende onderzoeksovereenkomst tussen W&Z en de ADW.

Eind december 2007 werd een nieuwe onderzoeksovereenkomst gesloten tussen W&Z en de ADW voor begeleidend onderzoek bij de werken die in 2008 in het GOG KBR werden uitgevoerd. De onderzoeksresultaten werden gebundeld in het onderzoeksrapport 2009. Dit leidde onder andere tot de opgraving van sluis 4 door het agentschap Onroerend Erfgoed.

Aansluitend bij het onderzoek van 2009 werd begin 2010 een nieuwe onderzoeksovereenkomst gesloten met W&Z voor begeleidend onderzoek bij de werken die in 2010 en 2011 in het GOG KBR zouden worden uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek werden beschreven in het onderzoeksrapport 2010 en 2011.

Ter hoogte van sluis 4 werd een paleolandschappelijk onderzoek uitgevoerd, waarbij een oude geul werd aangesneden. Dit werd verder onderzocht in 2015.²

Ten zuiden van het huidige projectgebied werden tijdens een werfbegeleiding enkele archeologische sporen aangetroffen tussen de Oud-Veerstraat en Nieuwe Gaanweg. De vondsten wijzen op menselijke aanwezigheid in het veenlandschap die minstens tot de Romeinse tijd teruggaan. In de Karolingische periode tot in de volle middeleeuwen kreeg de mens meer vat op het terrein en tegen het einde van de volle middeleeuwen werd binnen het toenmalige onderzoekgebied een regelmatige perceelindeling met ontwateringfunctie en centraal een brede gracht aangelegd. In de onmiddellijke omgeving werden sporen aangetroffen die wijzen op veenontginning. Kort na het uitvoeren van de bodemingrepen werd het gebied afgedekt door sedimenten van Scheldeoverstromingen.³

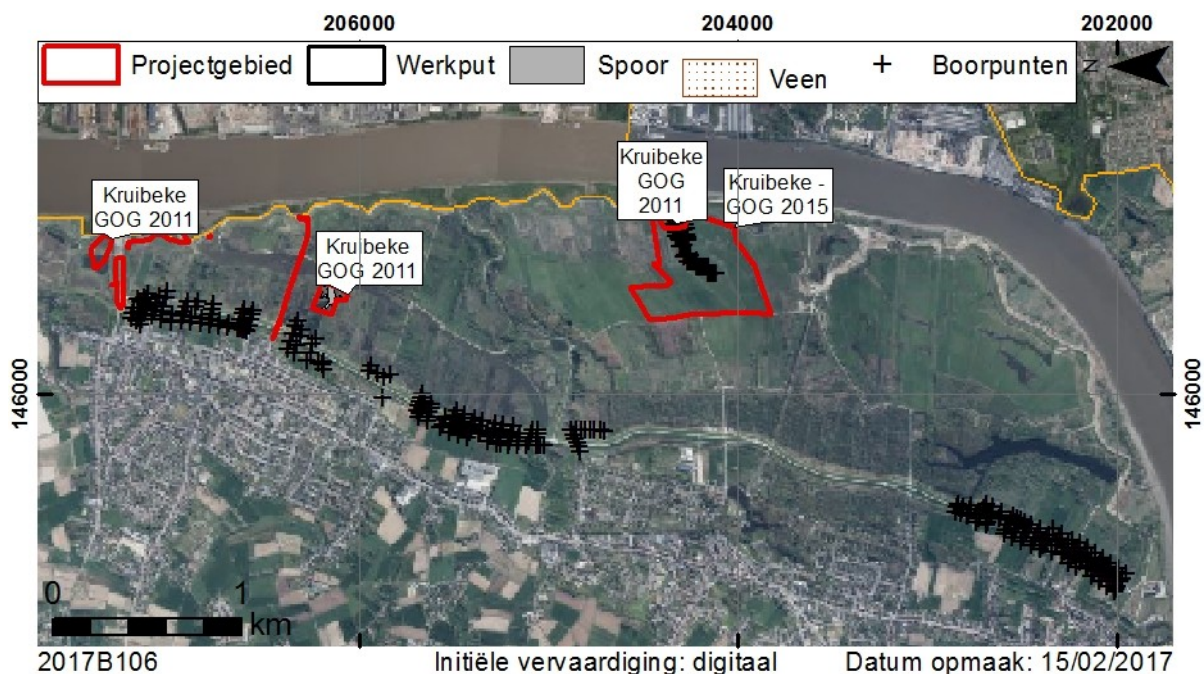

Fig. 7. Overzicht van het archeologisch onderzoek in het GOG (AGIV WMS).

² Van Vaerenbergh 2013, 17-26.

³ Van Vaerenbergh 2013, 27-35.

Ten noorden van de huidige Scheldelei werd een paleolandschappelijk onderzoek uitgevoerd in het Kortbroek. Hierbij werden geen noemenswaardige archeologische of paleolandschappelijke gegevens vastgesteld.⁴

In het begin van 2015 werd een nieuwe overeenkomst gesloten tussen W&Z en de ADW. Op basis van de voorgaande onderzoeken werd een gebied afgebakend waarbinnen verder archeologisch onderzoek kon worden uitgevoerd. Het paleolandschappelijk onderzoek werd uitgevoerd rondom het gebied ten westen van sluis 4 dat reeds in 2011 aan een beperkt onderzoek werd onderworpen.

De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedroeg 258694,69 m². Om een evaluatie te maken van het vroegere landschap werd gebruik gemaakt van paleolandschappelijke boringen in een verspringend driehoeksgrid van 50x50 m. Voor deze boringen werd gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van 7 cm. Bij boorpunten die dieper gingen dan 120 cm werd gebruik gemaakt van een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen werden telkens uitgevoerd door Dries d'Hollander, de gegevens werden geregistreerd door Thierry Van Neste. De bekomen gegevens werden verwerkt in excel en geïntegreerd in een GIS-omgeving, waar continue oppervlakken werden gecreëerd op basis van de discrete puntgegevens. Alle gegevens werden opgesteld in de Belgische Lambert '72-projectie. Als hoogterefentie werd telkens gebruik gemaakt van de tweede algemene waterpassing (TAW). Tijdens de voorgaande onderzoeken kon worden vastgesteld dat het gebied afgedekt was door middeleeuwse overstromingen die gezorgd hebben voor een variabele textuur van de bodem. Onder de fluviatiele afzettingen werden restanten van het paleoreliëf teruggevonden. In het grootste deel van de westelijke zijde van het projectgebied uit 2015, alsook in een deel van de oostelijke zijde werden onder de Ap2 Quartaire zandige sedimenten aangesneden. Op basis van de boorgegevens kon een hoogtemodel van het oppervlak van deze sedimenten opgesteld worden. Het hoogste punt is te situeren in het noordwesten van het onderzoeksgebied en bedraagt 2,54 m TAW. Naar het zuiden en oosten toe daalt het niveau tot een minimale hoogte van 0,13 m TAW. Op dit hoogtemodel is de Bazelse donk dan ook zeer uitgesproken aanwezig.

Hoofdzakelijk in het centrale en oostelijke deel van het onderzoeksgebied werd veen aangetroffen in de boringen. In het uiterste oosten en op enkele plaatsen langs de westelijke grens werd dit veen onmiddellijk bovenop de Quartaire zandige sedimenten gevonden. Deze veenvorming kan ruim gedateerd worden tussen het einde van het Atlanticum (\pm 4900 – 3800 v.C.) tot zeker in de Romeinse tijd.⁵

De sedimenten die onder het veen werden aangetroffen waren relatief variabel. Hoewel het vaak ging om kleisedimenten, werd ook zand aangetroffen. Of dit zand hetzelfde is als de Quartaire sedimenten die in het westen en oosten werden gevonden, kan op basis van het huidige onderzoek niet met zekerheid gesteld worden. De klei is vermoedelijk afkomstig van een vroege inwerking van de Schelde op het gebied tijdens het vroeg-Holoceen.

De geul die reeds tijdens het onderzoek van 2011 werd aangesneden, werd ook tijdens het onderzoek van 2015 in meerdere boringen aangetroffen. Op basis van deze gegevens kon het verdere verloop van de geul gereconstrueerd worden. Zoals verwacht, liep deze verder naar het zuidwesten toe. Dit kan mogelijk de hypothese bevestigen dat het gaat om een secundaire zijarm van de Bazelse beken⁶.

Volgend op het paleolandschappelijk onderzoek werd door het agentschap Onroerend Erfgoed een zone van 200 x 50 m afgebakend voor archeologisch booronderzoek. Dit onderzoek leverde een klein aantal archeologische indicatoren op van prehistorische *off-site* activiteiten

⁴ Van Vaerenbergh 2013, 39.

⁵ Van Vaerenbergh 2013, 12.

⁶ Van Vaerenbergh 2013, 24.

of geïsoleerde *special activity sites*. Het potentieel voor de aanwezigheid van uitgestrekte prehistorische vondstcomplexen is bijzonder laag. De aanwezigheid van een lineaire depressie tussen enkele boringen wijst vermoedelijk wel op de aanwezigheid van een grachtstructuur die niet in verband kan worden gebracht met de hedendaagse perceelindeling.⁷

1.4. OMSCHRIJVING VAN DE ONDERZOEKSOPDRACHT

1.4.1. Vraagstelling

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 29040,78 m², hierbij zal meer dan 1000 m² verstoord worden.

Artikel 5.4.1 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 stelt dat het bij *aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones* verplicht is om een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 van datzelfde decreet toe te voegen aan een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem.

Wanneer aangetoond kan worden dat:

1. met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

mag de rapportering over het bureauonderzoek een beperkte samenstelling hebben. In voorkomend geval kan gesteld worden dat voldaan wordt aan voorwaarden 1, 2 en 3.

In het kader van het bureauonderzoek met beperkte samenstelling:

- Wordt het plangebied afgebakend en beschreven;
- Wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken waarvoor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingvergunning wordt aangevraagd, de uitvoeringswijze van deze werken en de potentiële impact ervan op het bodemarchief.

De resultaten van de analyses worden op plannen weergegeven. De resultaten van deze studies moeten toelaten een gemotiveerd advies te formuleren of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden, inclusief de methodiek daarvoor.

1.4.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek werden geen randvoorwaarden voorzien.

1.4.3. Geplande werken en bodemingrepen

Om het gecontroleerd overstromingsgebied Kruikeke-Bazel-Rupelmonde toeristisch aantrekkelijker te maken worden verschillende infrastructuurwerken en omgevingswerken gepland. Deze omvatten verschillende projecten (fig. 12). De omschrijving van deze werken werd overgenomen uit de beschrijvende nota.

1.4.3.1. Scheldelei

⁷ Meylemans E. 2015.

De Scheldelei geldt als één van de onthaalzones van het GOG KBR. Deze locatie tussen de Schelde en Kruibeke vormt een verbindend ruimtelijk element. Het doorkruist het polderlandschap en is een toegangszone voor bezoekers aan de Schelde. De Scheldelei zal dan ook ontwikkeld worden als een “scharnier” tussen Kruibeke en de Schelde. Om dit te realiseren werden in het kader van een vroegere vergunning reeds bomen aangeplant⁸. Tussen het bomenraster zal een overloopparking gerealiseerd worden om te voldoen aan de parkeerbehoefte tijdens bepaalde piekmomenten. De overloopparking zal plaats bieden aan 126 voertuigen en wordt gerealiseerd door middel van gefundeerd gras.

1.4.3.2. Wilgentunnel

Op de talud tussen de Scheldelei en het Kortbroek zal een wilgentunnel aangelegd worden om zo op een speelse manier de verbinding tussen beide te maken.

1.4.3.3. Wandelpad Scheldelei-Uitzichtpunt

Rondom het deel ten zuiden van de Scheldelei bevindt zich momenteel een asfaltverharding die gebruikt wordt door fietsers en wandelaars. Om de twee groepen te kunnen scheiden werd onderaan de ringdijk reeds een gefundeerd pad aangelegd. Om dit wandelpad toegankelijker te maken, wordt het verlengd tot aan het uitzichtpunt (§1.4.3.4).

Het wandelpad sluit ter hoogte van de Scheldelei aan op het bestaande wandelpad ter hoogte van de Scheldelei en loopt onderaan de talud tot aan de toegangshelling naar het uitzichtplatform. Bij hoge waterstand is het pad niet toegankelijk. Het wandelpad zal bestaan uit gefundeerd gras waardoor het groene karakter van het gebied bewaard wordt.

1.4.3.4. Uitzichtpunt

Tegen de Schelde aan wordt een uitzichtpunt gecreëerd dat bestaat uit drie ophogingen met hoogtes van 2, 4 en 6 meter. Op deze heuvels kunnen bezoekers uitkijken over het GOG KBR en de Schelde om een beter beeld te krijgen van de omvang van het natuurgebied.

1.4.3.5. Sluisplatform

Het sluisplatform zal zicht bieden op de sluisen, waardoor de sluis een volwaardige attractie wordt die één geheel vormt met het omliggende landschap. Ter hoogte van de toegang van het belevingsplatform wordt een infobord geplaatst.

1.4.3.6. Vlonderpad

Het vlonderpad verbindt de twee dijken en volgt grotendeels het tracé van de Oud-Veerstraat. Vertrekkend van de dijken bestaat het pad uit 2 stroken cementbetonverharding (breedte 0,9 m) met een centrale strook gefundeerd gras (0,6 m). Centraal gelegen ter hoogte van de Barbierbeek zal worden overgegaan naar een houten vlonderpad, uitgerust met een centraal platform. Ter hoogte van de aansluiting met de Scheldedijk wordt het pad ontdubbelt. Één deel wordt aangesloten op de reeds aanwezige trap, het andere deel wordt onder een helling van 4% aangesloten op de Scheldedijk. In deze helling worden vlakke zones voorzien ten behoeve van rolstoelgebruikers.

⁸ Pers. Comm. Ir. Stefaan Nollet (Waterwegen en Zeekanaal NV – Afdeling Zeeschelde)

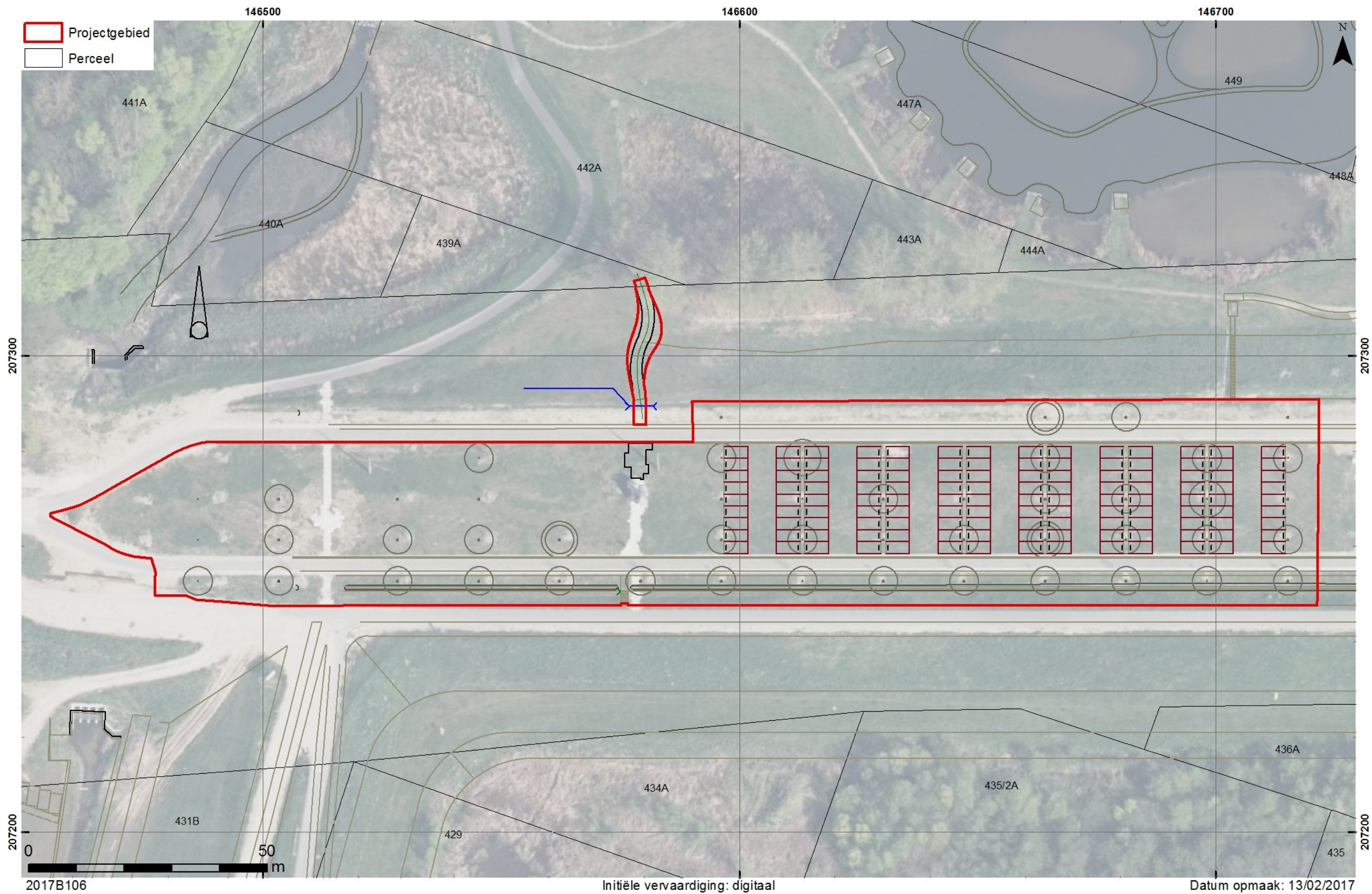

Fig. 8. Situering en ontwerp van de zones Scheldedelei en wilgentunnel op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017; Antea group).

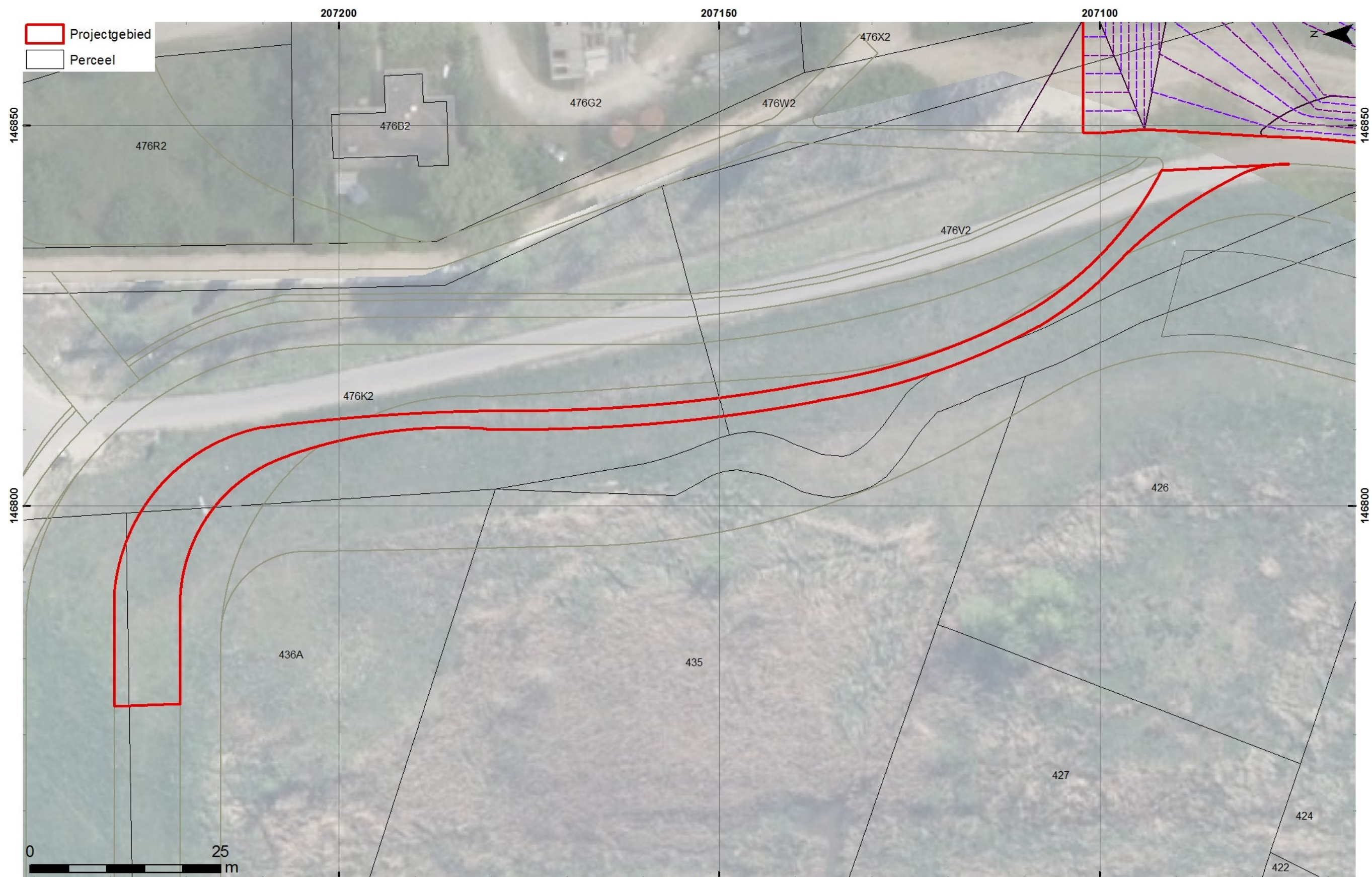

Fig. 9. Situering van het wandelpad tussen de Scheldelei en het uitzichtpunt op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017).

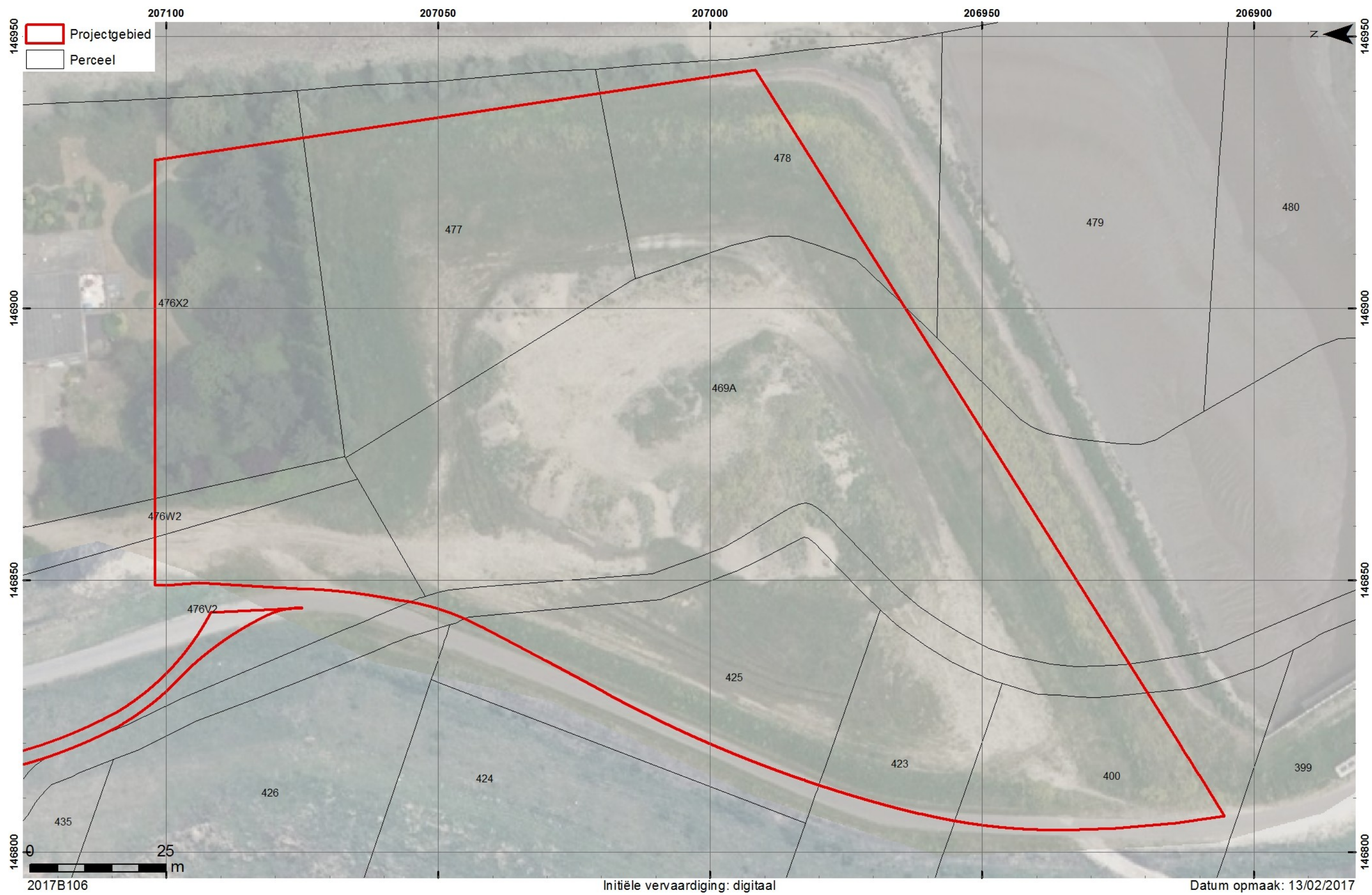

Fig. 10. Situering van het uitzichtpunt op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017).

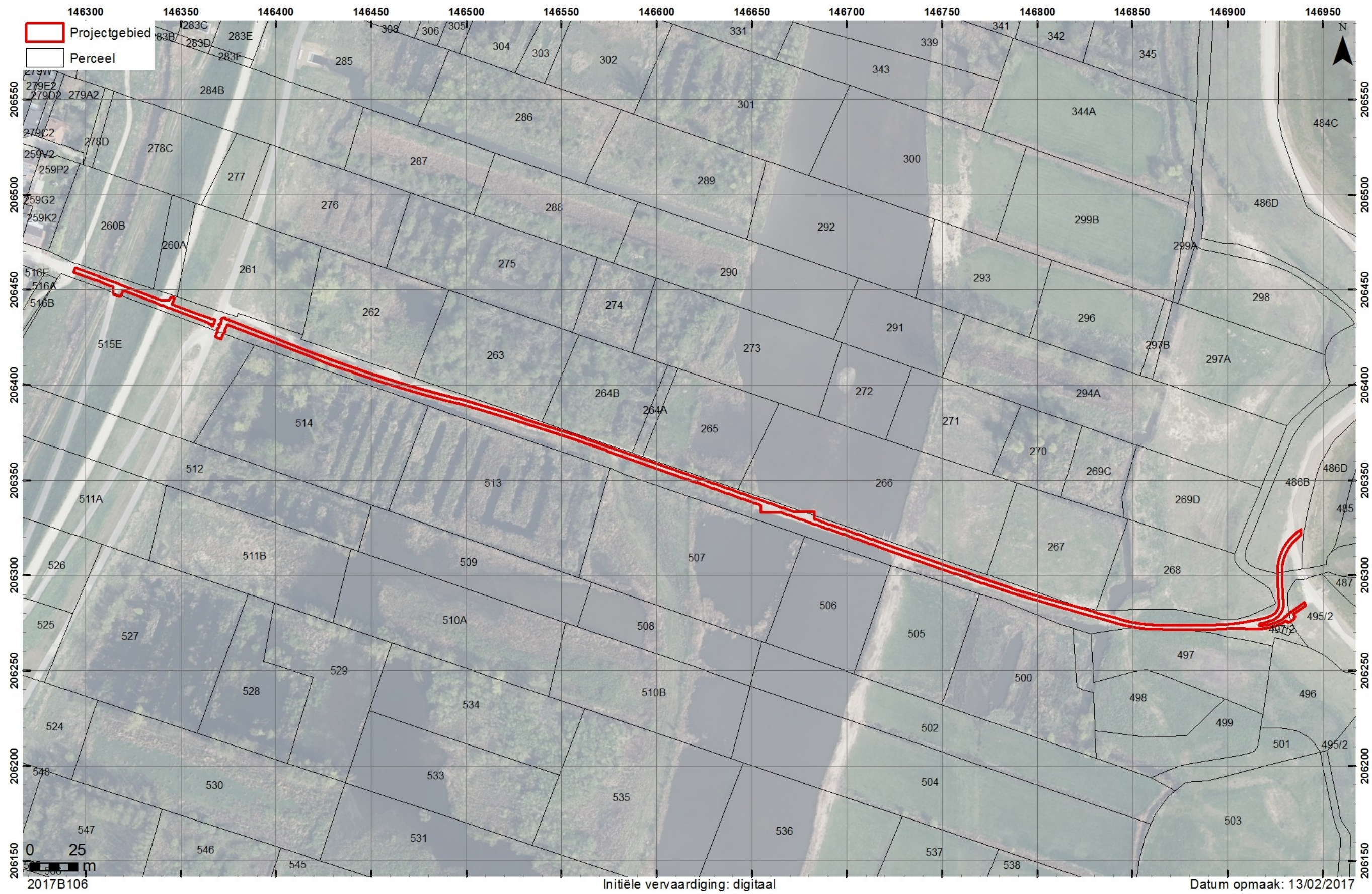

Fig. 11. Situering van het Vlonderpad op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017).

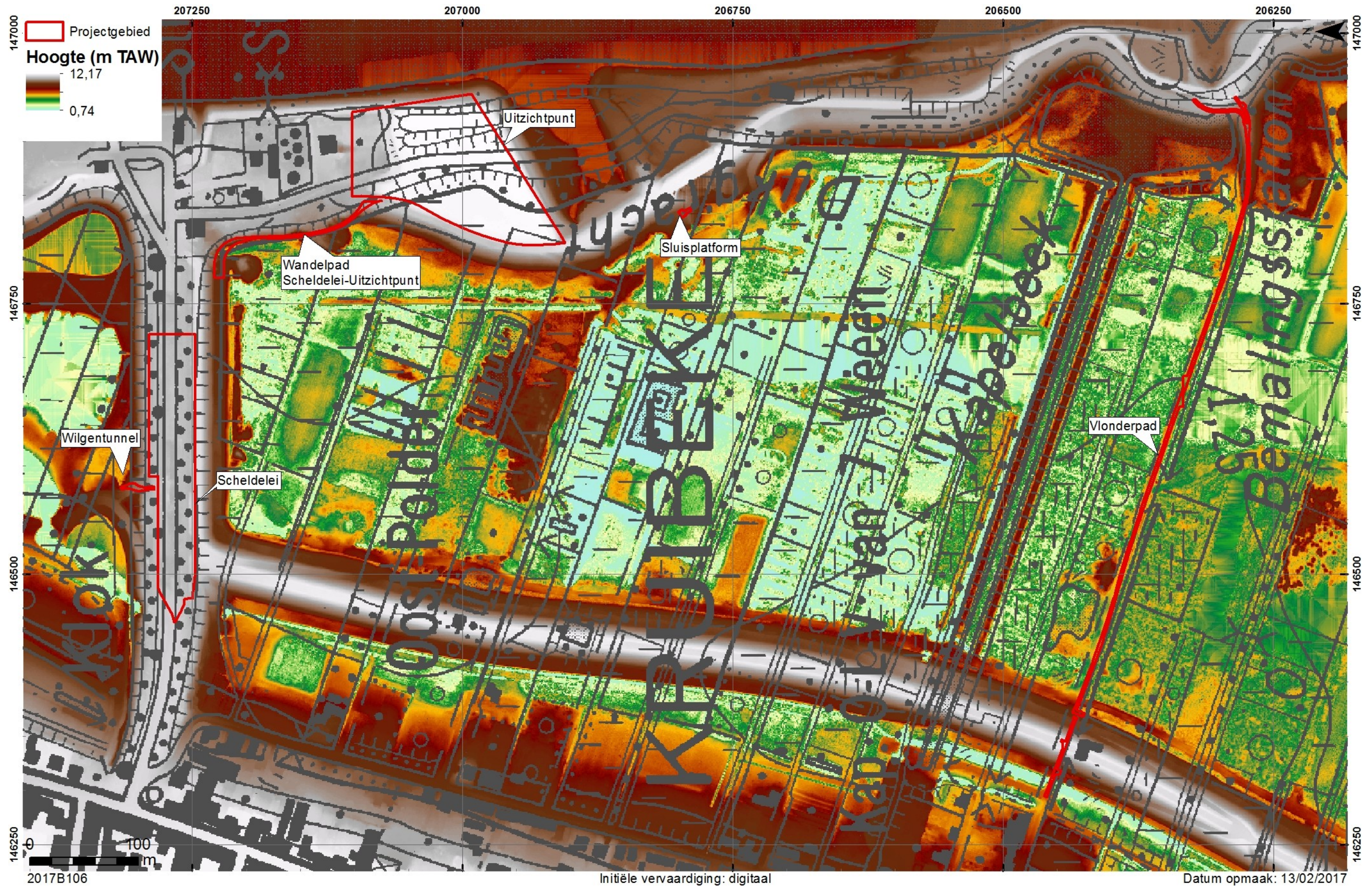
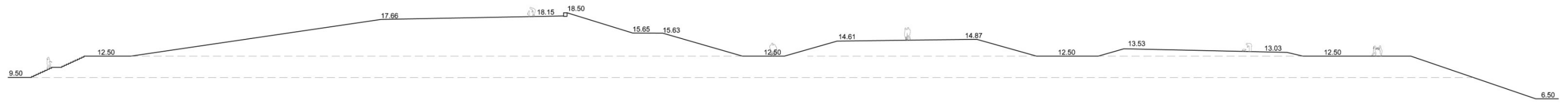

Fig. 12. Situering van het projectgebied op de topografische kaart en het DHM II (AGIV WMS; GDI-Vlaanderen 2016).

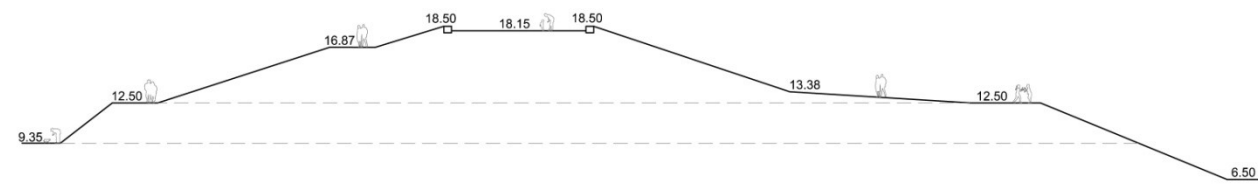

Fig. 13. Ontwerp van het uitzichtpunt (Anteagroup).

Terreinprofiel AA'

Terreinprofiel BB'

**Typedoorsnede zitrand
bovenop hoogte heuvel**

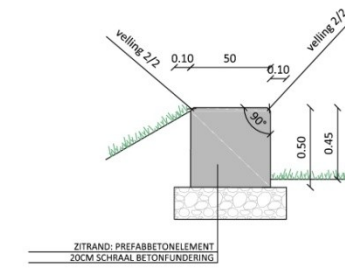

Fig. 14. Terreinprofielen van de ontworpen toestand van het uitzichtpunt (Anteagroup).

2017B106
 Fig. 15. Bestaande toestand ter hoogte van het geplande vlonderpad (Anteagroup; AGIV WMS).

Initiële vervaardiging: digitaal

Datum opmaak: 13/02/2017

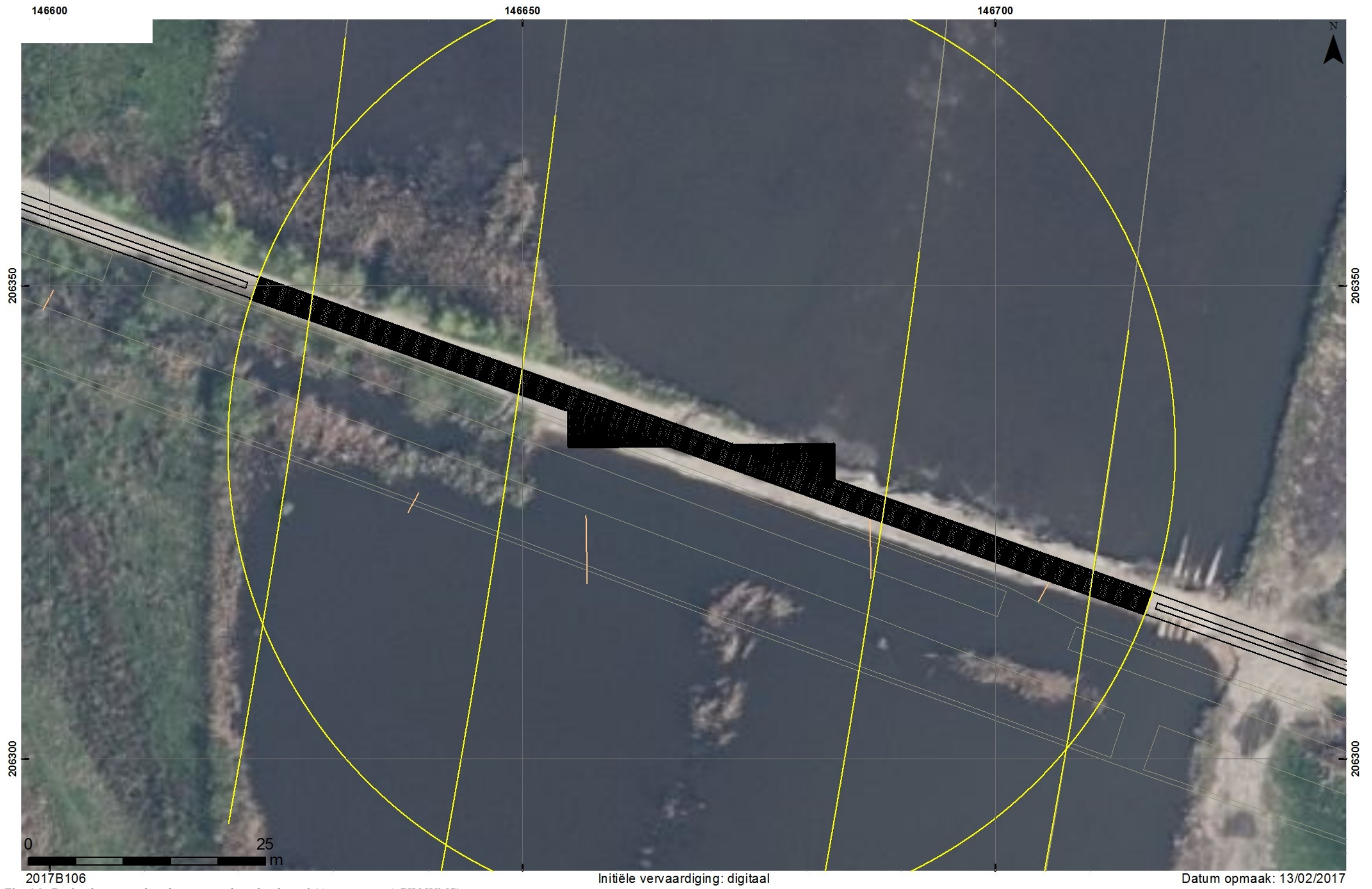
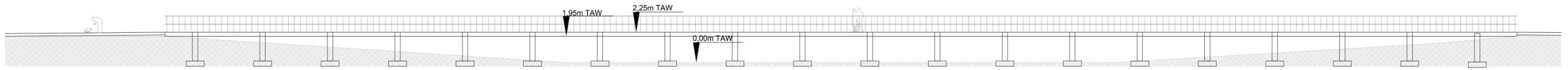

Fig. 16. Geplande toestand ter hoogte van het vlonderpad (Anteagroup; AGIV WMS).

Weergave van de leuning is indicatief

Fig. 17. Lengteprofiel van het geplande vlonderpad (Anteagroup).

DETAIL B

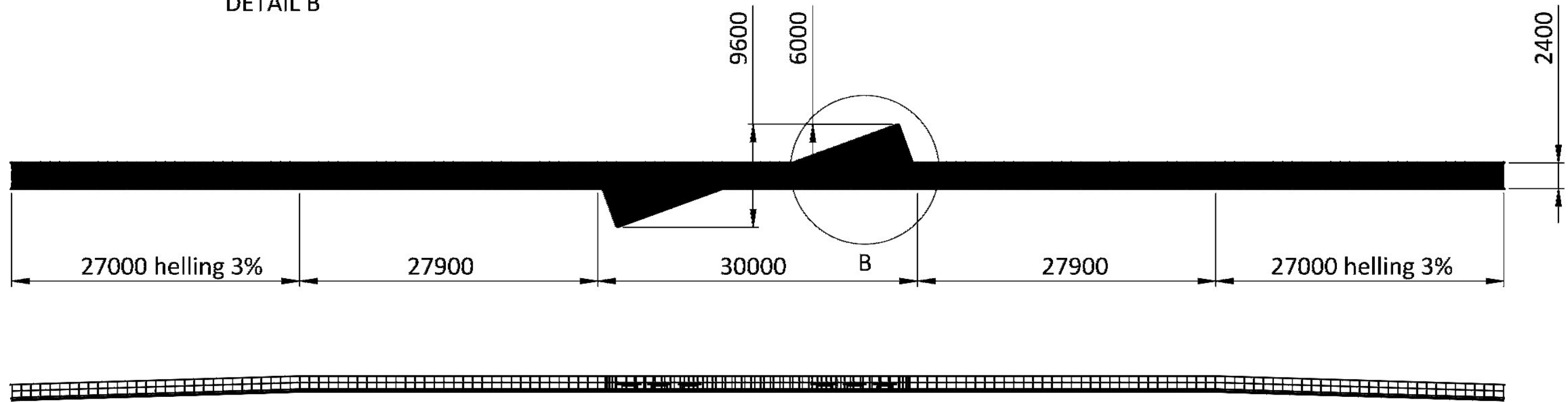

Fig. 18. Ontwerp van het vlonderpad (Anteagroup).

1.5. WERKWIJZE EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Voor het bureauonderzoek werd informatie verzameld aangaande de historische, landschappelijke en archeologische kennis van de ruime omgeving van het projectgebied. Voor de historische data werden verschillende literatuurbronnen geraadpleegd. Daarnaast werden verschillende historische kaarten gebruikt. Deze werden verkregen via de Web Map Service (WMS) voor ArcGIS van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV), de “Erfgoedbank Waasland”⁹ en het portaal “Cartesius”¹⁰, een samenwerking tussen het Nationaal Geografisch Instituut, de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum van Midden-Afrika. De verkregen kaarten werden indien nodig bewerkt, gegeoreferereerd en gebruikt als laag in een GIS-omgeving. Ook de landschappelijke achtergrond van het projectgebied werd in GIS onderzocht. Hierbij werd gebruik gemaakt van gegevens die bekomen werden via de Web Map Service en de downloadcatalogus van het AGIV¹¹. De archeologische gegevens werden hoofdzakelijk bekomen via de cel Beheer van Erfpunt. Daarnaast werden de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) en de desbetreffende onderzoeksrapporten geraadpleegd.

Op basis van de verkregen gegevens werd een inschatting gemaakt van het potentieel op kennisvermeerdering en de al dan niet te nemen maatregelen die hier het gevolg van zijn.

In de loop van dit onderzoek diende niet afgeweken te worden van de Code Goede Praktijk, werden geen externe specialisten geraadpleegd en werd geen wetenschappelijke advisering verkregen van personen die buiten het project stonden.

Dit rapport schets het algemene kader van het onderzoek en bevat de neerslag van de onderzoeksresultaten. Een kopie ervan wordt in digitale vorm aangeleverd aan het Agentschap Natuur en Bos, het agentschap Onroerend Erfgoed en Erfpunt – cel Beheer.

⁹ <http://www.waaserfgoed.be>

¹⁰ www.cartesius.be

¹¹ <https://download.agiv.be/Catalogus>

2. MOTIVATIE VOOR NOTA MET BEPERKTE SAMENSTELLING

2.1. SCHELDELEI

Zoals te zien is op het digitaal hoogtemodel bevindt het projectgebied van de Scheldelei zich bovenop de bestaande dijk (fig. 12). De werken die nodig zijn voor de aanleg van de parking in gefundeerd gras zullen dan ook nooit het archeologische vlak bereiken.

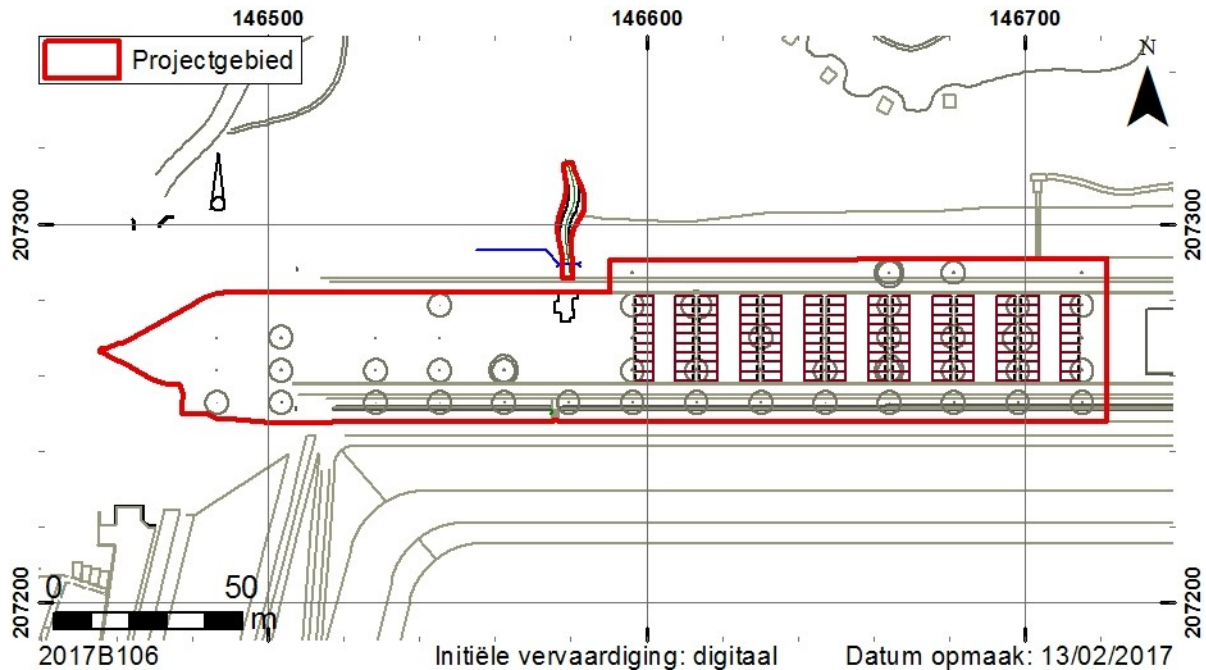

Fig. 19. Ontwerp van de overloopparking Scheldelei (Anteagroup).

2.2. WILGENTUNNEL

De wilgentunnel zal aangelegd worden bovenop de bestaande dijk en de helling daarvan. De tunnel zal nergens het oorspronkelijke maaiveld bereiken, waardoor ook het archeologische vlak nergens geraakt zal worden.

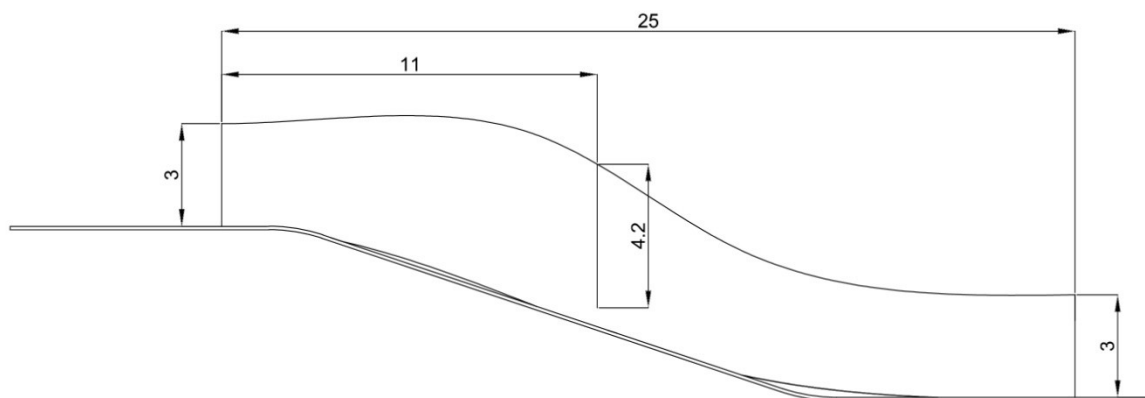

Fig. 20. Terreinprofiel met wilgentunnel (Anteagroup).

Fig. 21. Evocatie van de wilgentunnel (Anteagroup).

2.3. WANDELPAD SCHELDELEI-UITZICHTPUNT

Het wandelpad is gelegen aan de onderzijde van de ringdijk. Het bestaande maaiveld komt onder (gereduceerd) getijinvloed, waardoor het noodzakelijk is om het pad hoger aan te leggen. Hiervoor wordt een berm tegen de ringdijk voorzien. Voor de aanleg van het wandelpad zal de grond dus opgehoogd worden. Aangezien de opbouw van het wandelpad zal bestaan uit gefundeerd gras, waarbij de ingreep in de bodem minimaal is, zal het oorspronkelijke maaiveld – en bijgevolg ook het archeologisch vlak – niet bereikt worden.

Fig. 22. Foto van de locatie van het wandelpad (Anteagroup).

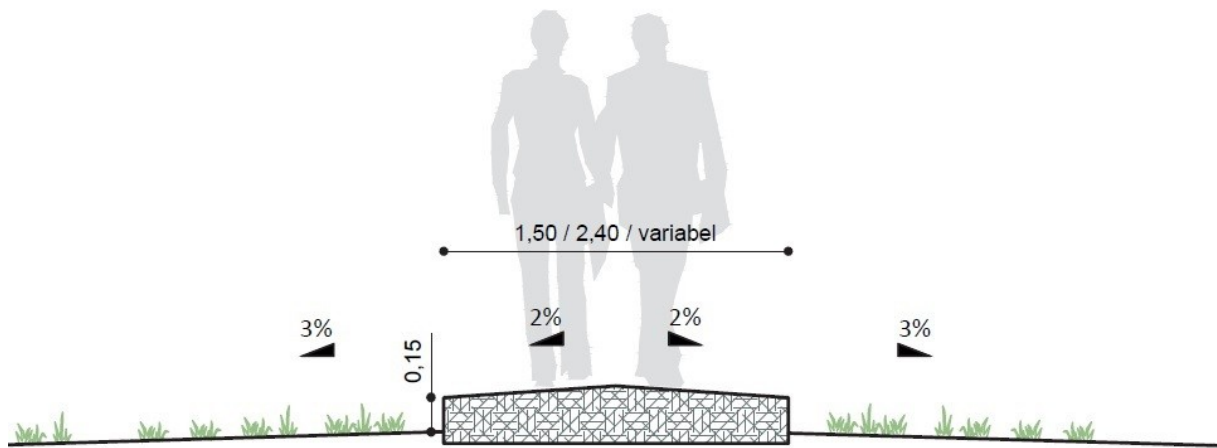

Fig. 23. Doorsnede van een pad met gefundeerd gras (Anteagroup).

2.4. UITZICHTPUNT

Het uitzichtpunt bevindt zich, net als de overloopparking, geheel bovenop de bestaande dijk (fig. 12). Aangezien deze bij de geplande werken enkel opgehoogd zal worden, zal het archeologisch vlak nooit bereikt worden (fig. 13, fig. 14).

2.5. SLUISPLATFORM

Het sluisplatform zal gemonteerd worden binnen de bestaande sluisconstructie die in 2009 werd aangelegd. Het kan dan ook gesteld worden dat hier geen archeologisch erfgoed meer aanwezig is.

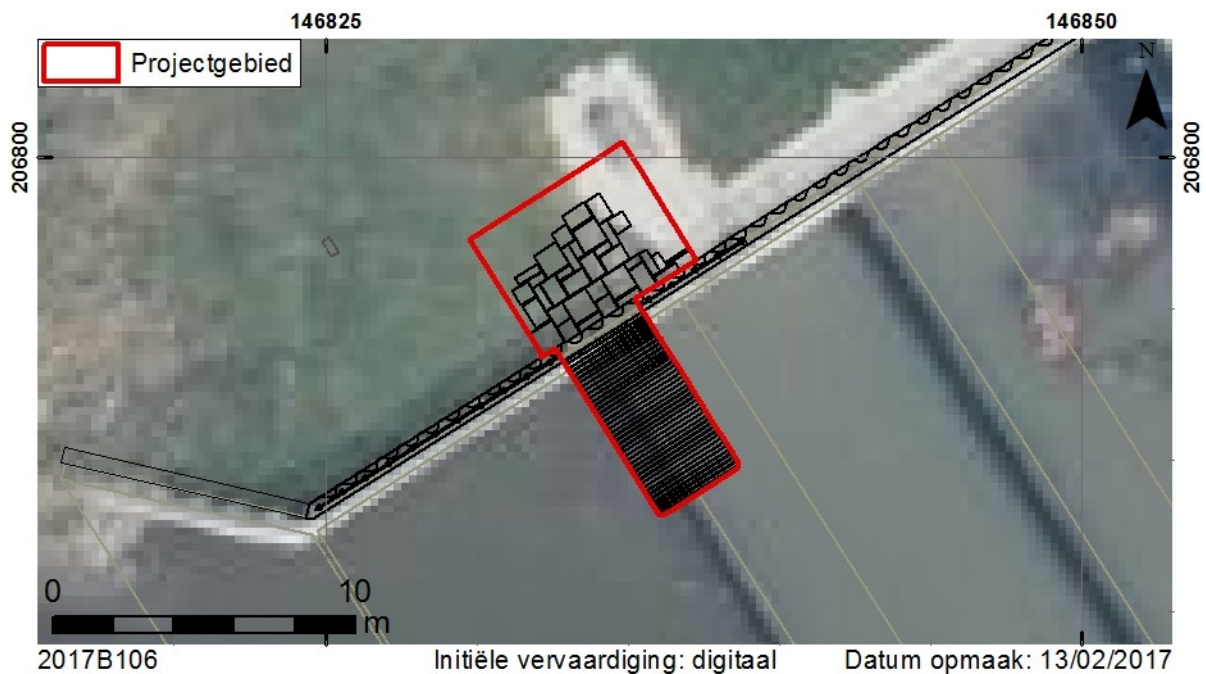

Fig. 24. Ontwerp van het sluisplatform (Anteagroup).

Fig. 25. Foto met de locatie van het sluisplatform (Anteagroup).

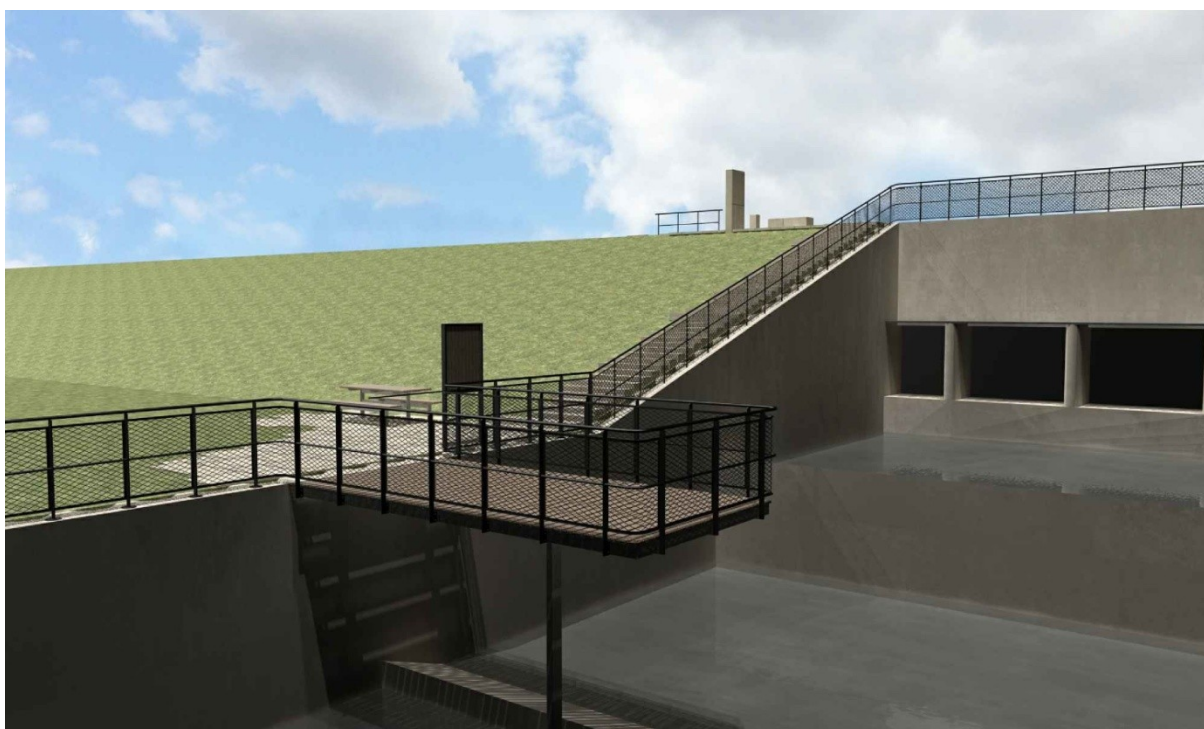

Fig. 26. 3D-beeld van de geplande toestand (Anteagroup).

2.6. VLONDERPAD

Het vlonderpad vormt een onderdeel van de verbindingsweg tussen de twee dijken. Aangezien het huidige maaiveldniveau onder (gereduceerd) getijvloed komt te staan¹², zal het pad zelf opgehoogd worden tot 2 m TAW, wat een gemiddelde verhoging met 0,5 m betekent.

De Oud-Veerstraat werd in het kader van de bestaande werken ingericht als werfweg. Hierbij werd het oorspronkelijke wegdek niet verwijderd. In de zone die aangelegd zal worden met

¹² Pers. Comm. Ir. Stefaan Nollet (Waterwegen en Zeekanaal NV – Afdeling Zeeschelde)

betonstroken wordt de oorspronkelijke bestrating niet verwijderd.¹³ De ophoging zal het archeologisch niveau dan ook niet bereiken.

Het deel waar het vlonderpad zal komen zal wel afgegraven worden in het kader van de aanleg van de “Barbierbeekgeul”. De vergunning hiervoor werd echter reeds verleend zonder het koppelen van archeologische voorwaarden.

Fig. 27. Foto van de locatie van het toekomstige vlonderpad (Anteagroup).

3. DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

Op basis van voorgaand paleolandschappelijk en archeologisch onderzoek kan gesteld worden dat het ruime gebied van het GOG KBR een archeologisch interessant gebied is. De werken

¹³ Pers. Comm. Ir. Stefaan Nollet (Waterwegen en Zeekanaal NV – Afdeling Zeeschelde)

die opgenomen zijn in de huidige vergunningaanvraag zullen echter geen invloed hebben op het archeologisch vlak, waardoor verder onderzoek niet nodig is.

4. VERWACHTING TEN AANZIEN VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED

Jarenlang archeologisch onderzoek door het agentschap Onroerend Erfgoed en de Archeologische Dienst Waasland (heden Erfpunt) heeft aangetoond dat het ruime gebied van het GOG KBR archeologisch waardevol is. Deze onderzoeken hebben vondsten en sporen uit de steentijd tot en met de nieuwste tijd aan het licht gebracht. In het kader van de huidige vergunningaanvraag zal echter nergens geraakt worden aan het archeologische vlak. De deelzones Scheldelei, wilgentunnel en uitzichtpunt bevinden zich bovenop de ringdijk. In het geval van het uitzichtpunt, het wandelpad Scheldelei-Uitzichtpunt en de aanloop naar het Vlonderpad is er telkens sprake van een ophoging. Het sluisplatform zal geconstrueerd worden in de reeds aangelegde geul van de Barbierbeek. Het uitgraven van deze geul werd reeds vergund voor de zone waar het vlonderpad zal komen. In deze laatste twee gevallen zal er dan ook geen archeologisch erfgoed meer aanwezig zijn.

5. SAMENVATTING

Binnen het gecontroleerde overstromingsgebied Kruike-Bazel-Rupelmonde (GOG KBR) zal het Agentschap Natuur en Bos een infrastructuurwerken en omgevingswerken uitvoeren om een onthaalzone te creëren. De werken kunnen in verschillende projectzones onderverdeeld worden:

- Scheldelei: overloopparking
- Wilgentunnel
- Wandelpad Scheldelei-uitzichtpunt
- Uitzichtpunt
- Sluisplatform
- Vlonderpad

In het kader van de geplande werkzaamheden is een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek) verplicht. Aangezien de werken geen impact op het archeologisch erfgoed zullen hebben, was het mogelijk om een archeologienota van beperkte omvang op te stellen. Verder archeologisch onderzoek is niet nodig, er dienen dan ook geen voorwaarden gekoppeld te worden aan de vergunning.

6. BIBLIOGRAFIE

6.1. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

VAN VAERENBERGH J. 2013: *Paleolandschappelijk en archeologisch onderzoek tijdens de realisatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde, Sint-Niklaas.*

MEYELMANS E. 2015: *Archeologische boorprospectie 'Bazel-Donk' (gemeente Kruibeke, Oost-Vlaanderen)*, Rapporten Agentschap Onroerend Erfgoed.

6.2. CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

GDI-VLAANDEREN 2017: *GRB Kadaster.*

GDI-VLAANDEREN 2016: *Digitaal Terreinmodel Vlaanderen II, raster 1 m.*

7. BIJLAGEN

- Lijst van plannen, kaarten en plattegronden
- Privacy-fiche
- Programma van maatregelen